

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
Кафедра міжнародних економічних відносин

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

“ ” _____ 2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності міжнародна економіка
за темою:

**«Удосконалення міжнародного перевезення вантажів підприємства-
експедитора (на прикладі ТОВ «Інтелект»»»**

Виконав: студент 4 курсу, групи 7 ЦЗФН
спеціальності 6.030503 Міжнародна економіка :
Амірджанян Геворг Артакович

Науковий керівник:
к.е.н., викладач Сукач Ольга Олексіївна

ЗМІСТ

	Вступ		
РОЗДІЛ 1.	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ТРАНСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ З ВАНТАЖОПЕРЕВЕЗЕННЯ	6	
1.1.	Поняття, місце та особливості міжнародного вантажоперевезення у зовнішньоекономічній діяльності	6	
1.2.	Фактори впливу на розвиток міжнародного вантажоперевезення	15	
1.3.	Методика оцінки міжнародного перевезення вантажів	24	
РОЗДІЛ 2.	АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ З МІЖНАРОДНОГО ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ ТОВ «ІНТЕЛЕКТ»	28	
2.1.	Характеристика діяльності ТОВ «Інтелект» з організації міжнародних перевезень вантажів	28	
2.2.	Аналіз показників міжнародних перевезень вантажів ТОВ «Інтелект»	40	
2.3.	SWOT-аналіз діяльності ТОВ "Інтелект" з транспортно- експедиторського забезпечення переміщення вантажів на світовому ринку	47	
РОЗДІЛ 3.	ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ ТОВ «ІНТЕЛЕКТ»	55	
3.1.	Організаційні заходи з удосконалення послуг з міжнародного переміщення вантажів ТОВ «Інтелект»	55	
3.2.	Впровадження системи економії палива на міжнародних маршрутах	63	
3.3.	Розробка оптимальних маршрутів як чинник оптимізації діяльності підприємства з міжнародного переміщення вантажів	65	
	Висновки	72	
	Перелік використаних джерел	76	

ВСТУП

В умовах ринкової економіки України перед її урядом постають численні питання, які стосуються повного та конкурентноздатного входу в світову економічну систему на основі її конкурентних переваг.

Однією із сфер, що потребують особливої уваги є транспортна система та участь у міжнародних транспортних перевезеннях, яка повинна діяти ефективно, особливо враховуючи транзитний потенціал України. Міжнародні перевезення вантажів – це один з найважливіших аспектів здійснення товарообмінних операцій між країнами світу. Саме транспортне забезпечення експорту та імпорту товарів створює саму можливість контактів між продавцями та покупцями світу, тому що його головна мета полягає у забезпеченні переміщення вантажів між країнами світу. Від того наскільки якісним, швидким, безпечним та ефективним буде цей процес залежить прибутковість експортно-імпортової діяльності. Саме тому міжнародні контрагенти завжди намагаються відшукати вантажоперевізника із великим досвідом роботи та якісними послугами. В Україні для розвитку такої діяльності є необхідні природні конкурентні переваги – країна розташована на перехресті важливих шляхів сполучення між Європою та Азією, її територією прокладено декілька МТК, вона має вихід до морського узбережжя, що сприяло розвитку не лише автомобільного та залізничного, алей й морського сполучення. Однак набуті конкурентні переваги поки ще розвинуто недостатньо, тому фірмам, що займаються міжнародними вантажоперевезеннями необхідно постійно удосконалювати власну діяльність. На сучасному етапі розвитку економіки України, в умовах більш жорсткої конкуренції зовнішнього середовища, актуальним є процес модернізації існуючих систем на підприємствах, які займаються наданням послуг з міжнародного транспортного перевезення. Вищевикладене обумовило вибір теми випускної роботи та її **актуальність**.

Проблемами вдосконалення та розвитку міжнародних вантажоперевезень займається значна кількість економістів-практиків та теоретиків. Наприклад, можна виділити дослідження здійснені Воробйовим Ю. Л., Карбановичем І. І., Жаменом С., Лакуром Л., Грачовим Ю. Н., Дж. Д., К. Г. Козіною, Н. В. Івасишиною, О. І. Кір'яном, М. В. Кіндій, Я. В. Малиш, В.І. Савіним тощо, в яких визначено сутність цього поняття, складові процесу міжнародного вантажоперевезення, узагальнено його чинники та особливості, а також досліджено процес регулювання на світовому та українському рівнях.

Метою написання дипломної роботи є визначення шляхів удосконалення міжнародного перевезення вантажів підприємства-експедитора ТОВ «Інтелект».

У роботі поставлені певні **завдання**, основою яких є досягнення поставленої мети. До таких завдань відносяться:

- 2) визначення економічного змісту поняття та місця міжнародного вантажоперевезення у зовнішньоекономічній діяльності;
- 3) узагальнення основних чинників, що впливають на розвиток міжнародного вантажоперевезення;
- 4) систематизація методів оцінювання міжнародного перевезення вантажів;
- 5) проведення аналізу показників міжнародних перевезень вантажів ТОВ «Інтелект»;
- 6) проведення SWOT-аналізу діяльності ТОВ «Інтелект» з транспортно-експедиторського забезпечення переміщення вантажів на світовому ринку;
- 7) розробити шляхи удосконалення міжнародних перевезень фірми та оцінити потенційні перспективи від впровадження у практику цих заходів.

Об'єктом дослідження є процес формування міжнародних перевезень вантажів.

Предметом дослідження виступають теоретичні та прикладні аспекти щодо вдосконалення діяльності з міжнародного вантажоперевезення.

При написанні роботи використано загальнонаукові та спеціальні **методи:** узагальнення та синтезу, порівняльного, статистичного та економічного аналізу, графічні методи, SWOT-аналіз. Робота здійснена з використанням офісного пакету MS Office – Microsoft Excel.

Інформаційна база. При написанні випускної роботи використано нормативно-правові документи, монографічну та наукову літературу, Інтернет-джерела, статистичну інформацію Державної служби статистики України та Міністерства економіки, внутрішню інформацію ТОВ «Інтелект».

Практичне значення результатів відображається в наданні рекомендацій підприємству ТОВ «Інтелект» щодо удосконалення міжнародних перевезень для покращення його фінансових результатів.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

ВИСНОВКИ

Таким чином після проведення дослідження щодо удосконалення системи міжнародних вантажоперевезень на прикладі обраного підприємства можна дійти наступних висновків.

1. Під міжнародним транспортуванням розуміють послуги усіх видів транспорту з переміщенням предмета транспортної операції, що надаються резидентами однієї країни резидентам іншої країни на взаємно обумовлених економічних та правових умовах, які регулюються національним законодавством та міжнародними нормами та стандартами. В сучасних економічних умовах, які характеризуються підвищенням рівня конкуренції на міжнародних ринках, перед виробниками продукції постає завдання щодо зменшення витрати та скорочення термінів доставки своєї продукції до споживачів з різних країн. Послуги з транспортування вантажів здійснюють спеціальні фірми-перевізники, які не лише займаються доставкою товару, але беруть на себе всі турботи, які пов'язані зі зберіганням, митним оформленням та страхуванням товарів.

2. Транспортні витрати істотно впливають на кінцеву ціну продукції, яка попадає на іноземні ринки, тому перевізники повинні проводити постійний

моніторинг своєї діяльності з метою пошуку шляхів зниження витрат, завдяки цьому вони можуть привабити нових клієнтів з ряду тих фірм-виробників, які не можуть собі дозволити таке підвищення ціни на свої товари. Підвищення ефективності транспортування вантажів за кордон дозволяє не тільки клієнтам зекономити свій час та гроші, насамперед це позитивно відображається на економічній діяльності транспортних підприємств, дозволяє їм збільшити свої прибутки, завоювати нових клієнтів та нові ринки за рахунок якісних послуг, які постійно розширюються та диверсифікуються, за умови гідного рівня технічного та інформаційного забезпечення процесу здійснення операцій з переміщення вантажів

3. Досі існують невизначені моменти у регулюванні міжнародних перевезень різними видами транспорту, тому у цьому напрямку потрібні подальші розробки, спрямовані на уніфікацію норм міжнародного права у системі міжнародних перевезень.

4. Компанія ТОВ «Інтелект» працює на ринку послуг з вантажоперевезення вантажів майже 8 років і вже встигла зарекомендувати себе в якості успішного перевізника із надійною репутацією, що займається міжнародними перевезеннями і має власний автопарк зі спеціалізованим рухомим складом досить непогано оснащеним на сьогоднішній день. За цей час було напрацьовано клієнтську базу, що включає в себе як крупні міжнародні компанії так і ті що розвиваються на нашому ринку. Найбільша частка міжнародних перевезень з експорту компанії припадає на територію Польщі та Німеччини. Головні маршрути імпорту – це Польща, Німеччина, а також, частково, імпорт з Брюсселю та Чехії.

5. Серед головних замовників послуг ТОВ «Інтелект» здійснення вантажоперевезень вантажів на міжнародному ринку слід виділити 5 компаній. З рисунку можна побачити, що на частку названих фірм приходить близько 48% всіх замовлень з вантажоперевезення досліджуваного підприємства. Можна зробити висновок, що ТОВ «Інтелект» має низьку ступінь диференціації клієнтів. Якщо хтось з них відмовиться від

послуг нашої компанії, їй буде непросто різко знайти нового клієнта з таким самим обсягом замовлень.

6. Характеризуючи ринок міжнародних перевезень ТОВ «Інтелект» можна сказати, що серед головних статей експортованих вантажів найбільшу частку займають ДСП, шпалери та паркет, в імпорті переважають будівельні матеріали, запасні частини, продовольчі товари.

7. Витрати на експлуатацію автомобілів МАЗ є в цілому меншими, що позитивно сказується на прибутках фірми, однак Mercedes Benz є авто, що має переваги у автопробігу, швидкості, енергетичної ефективності. Крім того, слід приймати до уваги і договірний тариф на перевезення 1 тонни вантажу. Але в цілому використання МАЗу є вигіднішим, тому що фірма вдається до вагової економії.

8. Матриця SWOT-аналізу ТОВ «Інтелект» показує, що на даному етапі економіка України є нестабільною, умови діяльності суб'єктів економічної діяльності постійно змінюються, тому це для нашої компанії ми розцінюємо як загрозу для її діяльності. Постійно зростають такі негативні показники, як інфляція, падіння курсу гривні. Для нашого випадку найважливішим наслідком цих процесів є зростання цін на паливо та мастильні матеріали. Звісно, це впливатиме на ціни послуг з перевезення, тому треба постійно підвищувати якість транспортування для того, щоб зберегти старих та привабити нових клієнтів. Однак, не слід забувати про сильні сторони компанії. До них ми віднесли наявність кваліфікованого персоналу, який має досвід ведення діяльності у сфері не лише внутрішніх, але й міжнародних перевезень. До плюсів компанії ми віднесли її позитивний імідж, систему налагоджених зв'язків з іноземними партнерами, розгалужені послуга ии автопарк.

9. Доцільним вважається порекомендувати використання сучасних методів управління проектами при впровадженні системи управління якістю на підприємстві, яке займається наданням транспортних послуг, наприклад, процесну модель циклу Шухарта-Демінга, Україна впевнено рухається у

напрямку європейського ринку, де впроваджено високі стандарти не лише на продукцію та виробництво товарів або надання послуг, а й стандарти систем менеджменту якості організацій (ISO 9000 та вище). Фахівці з систем управління добре знають «Цикл Шухарта-Демінга» (PDCA) — модель безперервного поліпшення процесів управління процесами. Аббревіатура розшифровується наступним чином: плануй (Plan); роби (Do); перевіряй (Check); впливай (Act). Це самий простий алгоритм дій керівника по управлінню для досягнення поставленої мети, що широко застосований в Японії та інших країнах.

10. Можна запропонувати компанії оснастити автопарк D-POWER FUEL SAVER – це прилад, який позитивно впливає на витрати палива. Він характеризується більшою ефективністю ніж ті, що є в компанії зараз. Головними його характеристиками є висока ефективність, багатofункціональність, використання високотехнологічного мікропроцесорного методу контролю і управління. Розрахунок ефективності від впровадження запропонованого заходу для автопоїзду МАЗ для звичайного маршруту з міжнародного перевезення вантажів ТОВ «Інтелект» Київ – Берлін – Київ (2790 км) показав, що економічний ефект від застосування пристрою = 108409,18 грн.

11. Зменшення витрат на перевезення запропоновано зробити шляхом зміни прокладеного маршруту (зменшення довжини маршруту). Запропоновано розглянути інший маршрут, який ми проклали через пропускний пункт Ягодин. Він складається з таких частин: Київ – Коростень – Ковель – Ягодин – Хелм – Люблін – Пулави – Радом – Кепно – Черна – Берлін. Такий шлях є меншим за протяжністю у порівнянні із попереднім - 2708 км. Економічний ефект складе на протязі року 45703,02 грн.

12. Виходячи з оцінки ефекту від впроваджених рішень можна зробити висновок, що запропоновані зміни в маршруті і та інші зміни позитивно впливають на розвиток підприємства. Економічний ефект від прийнятих рішень складає 154112,2 грн на рік.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Воробьев Ю.Л. Позиция Украины на Евро-Азиатском рынктранспортирных услуг: проблемы и приоритеты /Ю.Л. Воробьев - Труды Международной конференции "Транспорт - в XXI век. Транспортные перевозки в странах СНГ, Балтии, Европы и Ближнего Востока". Одесса. 21-22 октября 1998.
2. Карбанович И.И. Международные автомобильные перевозки /И.И. Карбанович – Мн.: Юнипак, 2002. – 342 с.
3. Жамен С., Лакур Л. Торговое право: учебное пособие: Пер. с франц. /С.Жармен, Л.Лакур //– М.: "Международные отношения", 1993. – 252 с.
4. Грачев Ю.Н. Транспортировка товаров при экспортно-импортных операциях. /Ю.Н. Грачев – М.: Разум, 2004. – 215 с.
5. Савін В.І. Перевезення вантажів автомобільним транспортом: Довідкове посібник /І.Ю.Савін - М.: Видавництво " Річ І Сервіс " , 2002. - 544 с.
6. Сханова С.Э. Транспортно-экспедиционное обслуживание: учебное пособие / С.Э. Сханова, О.В. Попова, А.Э. Горев; Москва; Издательский центр «Академия»; 2005.
7. Кіндій М. В., Малиш Я. В. Чинники та їх вплив на формування тарифів на міжнародні автомобільні вантажоперевезення /М.В. Кіндій, Я.В. Малиш / -

Національний університет “Львівська політехніка”. [Електронний ресурс] /– Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/29363/1/024_156_161.pdf

8. Козіна К.Г. Теоретико-методичні основи факторного аналізу конкурентоспроможності міжнародних автотранспортних вантажних перевезень України / К.Г. Козіна // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. – 2014. – №6. Ч. 2. – С. 203–206.

9. Івасишина Н. В. Підвищення ефективності міжнародних автомобільних перевезень ван- тажів [Текст]: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.06.01 / Івасишина Наталія Володимирівна; Національний транспортний університет. – К., 2002. – 21 с.

10. Кір'ян О.І. Загальна характеристика вітчизняного конкурентного ринку транспортних послуг / О.І. Кір'ян // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Сер.: Технічний прогрес та ефективність виробництва . – 2014. – № 33. – С. 3–13.

11. Дэниелс Дж.Д., Радеба Ли Х. Международный бизнес: внешняя среда и деловые операции. Пер. с англ. , 6-е изд./Ли Х. Радеба, Дж Деніелс — М.: Дело, 1998. — 784 с.

12. Назаренко В.М., Назаренко К.С. Транспортное обеспечение внешнеэкономической деятельности /К.С Назаренко, В.М. Назаренко – М.: Центр экономики и маркетинга, 2000. – 512 с.

13. Закон України «Про транспортно-експедиторську діяльність» // Електронний ресурс] /– Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>

14. Авчинкин Д.В. Международные перевозки: правовые аспекты перемещения грузов и пассажиров /Д.В. Авчинкин - Мн.: Алфея, 1999. – 304 с.

15. Міжнародні автоперевезення: економічні та управлінські аспекти. - Л.: Львівський банківський коледж НБУ, 1999. - 203 с.

16. World Transport Volumes 2005 - Електронний ресурс] – Режим доступу:https://www.panteia.com/uploads/2016/04/Infographic-World-Transport-Index-2005-2017_EN.pdf
17. Держкомстат України Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://www.ukrstat.gov.ua/>
18. Крикавський Є. Логістичне управління: підручник / Є.В. Крикавський. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2005. – 684 с.
19. Зверяков М.И. Мировой кризис и новая модель экономического развития Бюллетень Международного Нобелевского экономического форума. 2010. № 1 (3). Том 1. – С. 138 – 143.
20. Шевченко І.В. Собівартість вантажних перевезень у формуванні тарифів у міжнародному сполученні / І.В. Шевченко // Вісник дніпропетровського національного університету залізничного транспорту. Сер.: Наука та прогрес транспорту. – 2009. – № 28 – С. 291–301.
21. Николин В.И., Витвицкий Е.Е. Основы теории автотранспортных систем (грузовые автомобильные перевозки). – Омск: ОмГПУ, 1999. – 281 с.
21. Кто больше всего в Украине зарабатывает на логистике Електронний ресурс] /– Режим доступу:<https://delo.ua/business/kto-bolshe-vsego-v-ukraine-zarabotal-na-logistike-337980/>
22. Міжнародні автомобільні перевезення. Ч. I. Організаційні та правові аспекти: Учеб. посібник / Під ред. Ю.С. Сухіна, В.С. Лукинського. - СПб.: СПбГИЭА, 2000. - 170 с.
23. Міжнародне приватне право: В 2 т. – Відп. редактори та упорядники А. Довгерт, В. Крохмаль. – К.: „Port Royal”, 2000. – Т.2: Двосторонні економічні договори України – 1317 с.
24. Румянцев А.П. Послуги міжнародного транспорту: Навч.посіб./А.П. Румянцев – К.: ЦНЛ, 2003. – 278 с.
25. Внутрішня звітність підприємства ТОВ «Інтелект»
26. Бондарев С.І. Методичний посібник з дисципліни «Організація міжнародних автомобільних перевезень» для студентів очної форми

навчання з напрямку підготовки 6.070101 – «Транспортні технології (за видами транспорту)». - К.: НУБіП, 2014. – 402 с.

27. Горев А.Э. Грузовые автомобильные перевозки: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. /С.А. Горев - М.: изд. центр «Академия», 2004, с. 45–50.

28. Порядок оформлення, видачі, використання, обліку та звітності, щодо дозволів Європейської Конференції Міністрів Транспорту (ЄКМТ) на перевезення вантажів автомобільним транспортом між країнами-членами ЄКМТ. 14 жовтня 2008 року. Електронний ресурс] /– Режим доступу: <https://pro.zakon-i-normativ.info/index.php/component/lica/?href=0&view=text&base=1&id=939042&menu=323828>

29. Постанова Кабінету Міністрів України від 01 лютого 2006 р. № 80 Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80-2006-%D0%BF>

30. Мониторинг автотранспорта. Електронний ресурс] - Режим доступу <http://radartc.ru>

31. Балабанова Л.В. SWOT-аналіз — основа формування маркетингових стратегій. Навчальний посібник. /Л.В. Балобанова — Київ, 2005. — 301 с.

32. Mediaplaning.com.ua Електронний ресурс] - Режим доступу <http://www.mediaplanning.com.ua/>

33. Котлер Филип «Маркетинг менеджмент. Экспресс-курс». Електронний ресурс] - Режим доступу <https://www.livelib.ru/book/117634/readpart-marketing-menedzhment-ekspresskurs-filip-kotler>

34. Neave H. R. The Deming Dimension / Henry R. Neave. – Knoxville, Tennessee : SPC Press, 1990. – 340 p. – ISBN 0-94532-08-6. 4.

35. Деминг Э. Выход из кризиса / У. Эдвардс Деминг [пер. С англ. Г. Чебриков] – Тверь : Аль-ба, 1994. – 498 с. – Перевод изд. W. Edwards Deming. Out of the Crisis (Cambridge, MA : MIT Press, 1986) – ISBN 5-87381-018-4.

36. Лебединец В. А. Анализ тенденций и прогнозирование перспектив внедрения систем менеджмента качества в Украине / В. А. Лебединец, С. Н. Коваленко, Е. М. Проскурня // Вісник НТУ «ХПІ» «Економічний прогрес та ефективність виробництва». – 2008. – № 2. – С. 127-136

37. Киселев, В.В. Транзитный потенциал Украины: проблемы и перспективы [Электронный ресурс] / В. В. Киселев. – Режим доступа: <http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/4472/2/Kiselev%20V.V.pdf>.
38. Позиція України в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності 2015-2016. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analitika/pozyciya-ukrayiny-vreytyngu-krayin-svitu-za-indeksomglobalnoyi-konkurentospromozhnosti-0>.
39. Мініна, О. В. Особливості реалізації транзитного потенціалу України на сучасному етапі [Електронний ресурс] / О. В. Мініна. – Режим доступу: http://www.uk.xlibx.com/4ekonomika/123071_0-1-udk-339565-minina-chernigivskiyderzhavniy-tehnichniy-universitet-osobliv-ostirealizacii-tranzitnogo-potencialu.php.
40. Новікова А. М. Україна в системі міжнародних транспортних коридорів / А. М. Новікова. – К. : НІПМБ, 2003. – 494 с.
41. Прейгер Д. К. Реалізація потенціалу транспортної інфраструктури України в стратегії посткризового економічного розвитку / Д. К. Прейгер, О. В. Собкевич, О. Ю. Ємельянова – К. : НІСД, 2011. – 37 с.
42. Ткаченко Н. Ю. Концептуальные основы совершенствования стратегии развития транзитного потенциала Украины [Электронный ресурс] / Н. Ю. Ткаченко. – Режим доступа: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/knp/143/knp143_59-64.pdf.
43. Чернега О. Б. Основные структурные особенности реализации транспортно-транзитного потенциала Украины / О.Б. Чернега, В. С. Белозубенко, А. С. Расторгуев // Вісник ХНУ. – 2008. – № 3. – С. 101–106. 9. Закон України від 20.10.1999 р. №1172 «Про транзит вантажів».
44. Энергосберегающие технологии и оборудование [Электронный ресурс] - Режим доступа http://www.smartboy.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=47&Itemid=39